

Rachmistrze spisowi – profil, organizacja naboru kandydatów, tryb zawierania umów

1. Kandydat na rachmistrza spisowego musi spełniać podstawowe wymagania stawiane rachmistrzom, a więc mieć ukończone 18 lat i posiadać co najmniej średnie wykształcenie (wskazane jest aby rachmistrzami byli studenci lub osoby z wyższym wykształceniem). Istotą przy naborze kandydatów na rachmistrzów jest przekazanie zainteresowanym osobom, iż jest to praca na ponad 3 miesiące i wymaga dyspozycyjności (nie zalecane jest aby rachmistrzami były osoby zatrudnione na pełny etat). Ze względu na specyfikę pracy rachmistrz powinien być w pełni sprawny fizycznie, posiadać umiejętności interpersonalne w postaci łatwego nawiązywania kontaktów, sprawnego i skutecznego komunikowania się z respondentami, wzbudzania zaufania wśród osób, z którymi będzie przeprowadzał wywiady. Jednocześnie w trakcie spisów spotyka się różnych respondentów, nastawionych do spisów najczęściej pozytywnie, ale również podejrzliwie i nieufnie, a czasami wręcz wrogo. Rachmistrz musi zatem być asertywny, umieć zachować spokój, okazać respondentom uprzejmość i cierpliwość podczas prowadzenia z nimi rozmów, a także radzić sobie w sytuacjach konfliktowych. W razie pojawienia się nieprzewidzianych problemów, rachmistrz powinien w pierwszej kolejności starać się je rozwiązywać we własnym zakresie, a dopiero w sytuacji, gdy waga problemu przekracza możliwości lub kompetencje rachmistrza, zwracać się do lidera gminnego (a ten w sytuacji wymagającej interwencji dyspozytora w biurze wojewódzkim lub dyspozytora centralnego) o udzielenie stosownej pomocy. Z ostatnią kwestią wiąże się konieczność posiadania takich cech jak obowiązkowość, rzetelność i staranność oraz umiejętność organizacji pracy własnej. W momencie naboru kandydatów na rachmistrzów należy poinformować ich o terminie i zakresie spisu. W czasie NSP 2011 rachmistrz będzie miał określoną liczbę punktów adresowych do weryfikacji podczas obchodu przedspisowego oraz jednostek spisowych, w których przeprowadzi wywiad na wstępnie określonym obszarze, ale zarówno liczba punktów adresowych (w obchodzie) oraz jednostek spisowych (w spisie), jak i granice obszaru spisowego mogą ulegać modyfikacji, jeśli zajdzie taka konieczność.

2. Zmiana metody dokonywania spisu, polegająca na posługiwaniu się urządzeniami elektronicznymi wraz z zainstalowanymi na nich aplikacjami, wymusza także posiadanie przez rachmistrzów dodatkowych predyspozycji i umiejętności. Należy do nich zdolność obsługi komputera, dzięki czemu osoby, które nie pracowały dotychczas ze sprzętem typu hand-held, będą w stanie szybko opanować obsługę tego sprzętu oraz działanie aplikacji do wypełniania formularza spisowego. Pożądane jest, aby kandydaci na rachmistrzów byli obeznani z funkcjonowaniem systemu GPS oraz umieli praktycznie wykorzystywać mapy cyfrowe. Zarówno obsługa terminala, jak i korzystanie z map cyfrowych będą odrębnym tematem szkoleń spisowych, jednakże osobom, dla których temat ten nie jest obcy, łatwiej będzie przyswoić zasady wykorzystania tych aplikacji w spisie.

3. Podczas szkoleń w skład których wchodzi także zakres związany z metodologią spisu, zostaną wyjaśnione poszczególne zagadnienia dotyczące tematyki spisu, poparte indywidualnymi ćwiczeniami. Tylko osoby, które podczas egzaminu kończącego szkolenie wykażą się dostateczną wiedzą, zostaną zakwalifikowane na rachmistrzów spisowych.

4. Niezależnie od spełnienia warunków opisanych w pkt. 1-3, kandydaci na rachmistrzów będą musieli wykazać się podstawowymi, standardowymi dokumentami wymaganymi podczas rekrutacji na stanowisko pracy, tzn. oświadczeniem o korzystaniu z pełni praw publicznych i niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie (w tym przestępstwo skarbowe).

5. Ze względu na członkostwo w Unii Europejskiej i związaną z tym potencjalną możliwość brania pod uwagę kandydatów osób nie będących obywatelami polskimi, osoby takie muszą wykazać się doskonałą znajomością języka polskiego. Wszystkie materiały spisowe, zarówno formularze, instrukcje i wytyczne, jak materiały pomocnicze i szkoleniowe będą sporządzone wyłącznie w języku polskim, podobnie jak szkolenia będą prowadzone wyłącznie po polsku. Brak biegłej znajomości języka polskiego będzie czynnikiem dyskwalifikującym dla możliwości pracy w charakterze rachmistrza.

6. Ze względów organizacyjnych kandydaci na rachmistrzów spisowych powinni zamieszkiwać, pracować lub pobierać naukę na terenie gmin, w których dokonywać będą spisu z wyłączeniem obwodu spisowego w którym mieszkają. Naboru kandydatów dokonywać będą urzędy gmin w terminach wskazanych w harmonogramie prac GBS.

7. Ze względu na wysokie wymagania stawiane rachmistrzom, należy dokonać naboru większej liczby kandydatów na rachmistrzów spisowych – zgodnie z liczbą podaną przez CBS. Należy liczyć się z faktem, iż część kandydatów w wyniku postępowania kwalifikacyjnego nie zostanie powołana na rachmistrzów lub wycofa się po zapoznaniu się z warunkami koniecznymi do spełnienia. Dlatego też konieczna jest niezbędna rezerwa, z której wyłonieni zostaną rachmistrze w liczbie gwarantującej sprawne i terminowe dokonanie spisu.

8. Umowy zlecenia będą podpisane z osobami, które pozytywnie zakończą szkolenie i złożą przyrzeczenie o przestrzeganiu tajemnicy statystycznej oraz powołane zostaną na rachmistrzów spisowych. Za powołanie kompetentnych i rzetelnych rachmistrzów oraz podpisanie z nimi umów odpowiedzialny jest zastępca wojewódzkiego komisarza spisowego. Umowy podpisane zostaną przed rozpoczęciem przez rachmistrzów obchodu przedspisowego.